

Almanca Öğretmenliği Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Almanca Dinlemede Kaygı Düzeylerinin Belirlenmesi¹

Lokman Tanrikulu , Nevşehir – Bilal Üstün , Nevşehir – Cemile Nur Ovalı , Nevşehir

 <https://doi.org/10.37583/diyalog.1407762>

Öz

Bu çalışmada Almanca öğretmenliği hazırlık sınıfı öğrencilerinin Almanca dinlemede kaygı düzeylerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye’de Almanca öğretmenliği bölümlerinin hazırlık sınıflarında eğitim alan öğrenciler oluştururken örneklemini ise Marmara, İç Anadolu, Karadeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde farklı üniversitelerde Almanca öğretmenliği hazırlık eğitimi alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada kullanılan veriler Polat ve Erişti (2018) tarafından geliştirilen “Yabancı Dilde Dinleme Kaygısı Ölçeği (YDDKÖ)” ve araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu (KBF)” ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde t-testlerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre cinsiyet değişkeninin hiçbir boyutta anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen diğer bir bulguda ise lisede Almanca dersi almış öğrenciler ile lisede Almanca dersi almamış öğrencilerin Almanca dinlemede yaşadıkları kaygı düzeylerinin birbirine yakın olduğu ortaya konmuştur. Dinleme becerisi derslerinde kaygıyı azaltma adına dinleme becerisine ayrılan sürenin artırılması; liselerde haftalık 2 saat olan Almanca ders saatlerinin artırılması ve yine liselerde kullanılan kaynak kitapların dinleme becerisini de kapsayan kaynaklardan seçilmesi ve öğretmenlere hizmet içi eğitimlerde tüm becerileri aktarma eğitimlerinin verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Almanca Öğretmenliği, Hazırlık Sınıfı, Dinleme Becerisi, Almanca Dinleme, Kaygı.

Abstract

Determination of German Listening Anxiety Levels of German Language Teaching Preparatory Class Students

In this study, it is aimed to examine the anxiety levels of German language teaching preparatory class students in German listening. The study was designed in the survey model, which is one of the quantitative research methods. While the universe of the research consists of students studying at the preparatory classes of German language teaching departments in Turkey, the sample includes students who receive preparatory education in German language teaching at different universities in Marmara, Central Anatolia, Black Sea and South-eastern Anatolia Regions. “Foreign Language Listening Anxiety Scale (FLLAS)” developed by Polat and Erişti (2018) and “Personal Information Form (PIF)” prepared

Einsenddatum: 22.08.2023

Freigabe zur Veröffentlichung: 25.12.2023

¹ Bu çalışma 08.05.2023 tarihinde Marmara ve Türk-Alman Üniversitesi tarafından düzenlenen “XVI. Uluslararası Türk Germanistik Kongresi” isimli kongrede özet bildiri olarak sunulmuştur.

by the researchers were used in data collection. T-tests were used in data analysis. According to the findings of the study, it was determined that the gender variable did not differ significantly in any dimension. In another finding obtained from the research, it was revealed that the German listening anxiety levels of students who took German courses at high school and those who did not were close to each other. It is recommended to increase the time allocated to listening skill; increase the German course hours, which is 2 hours per week, in high schools, select the textbooks used in high schools from sources including listening skills, provide teachers with training on transferring all skills in in-service trainings in order to reduce anxiety in listening courses.

Keywords: *German Teaching, Preparatory Class, Listening Skill, German Listening, Anxiety.*

EXTENDED ABSTRACT

In today's world, it is necessary to be proficient in at least one foreign language and to be able to communicate in this language at a level that is at least sufficient to communicate in daily life. In order to achieve full mastery of a language, it is essential to prioritize and improve the four basic skills individually: reading, listening, speaking, and writing. According to Doğan (2008: 262), listening is the first and most frequently utilized skill among the four basic language skills. Successful improvement of the listening skill is influenced by various factors. Moreover, success can be adversely affected in case of deficiencies in some of these factors. For example, the negative emotional state of the listener constitutes the most significant obstacle in listening perception.

The source of the negative emotional state may stem from personal relationships and circumstances, as well as from the transmitter (teacher, speaker, etc.), the listening environment and the subject content (Çiftçi 2001: 172). These can lead to anxiety in learners. The impact of anxiety on learning is similar to the general level of awareness. While very low and very high levels of anxiety hinder learning, experiencing a moderate level of anxiety facilitates and encourages learning. However, the effect of anxiety on learning differs depending on individuals (Seven / Engin 2008: 192).

This study aims to examine the anxiety levels of German teacher preparation class students during listening in German. In line with this purpose, answers to the research questions presented below are sought:

1. Is there a significant difference in the anxieties experienced by German preparatory class students during German listening based on their gender?
2. Is there a significant difference in the German listening anxieties of German preparatory class students based on whether they have taken German courses in high school?

This study has been designed in the survey model, which is one of the quantitative research methods, in order to determine the anxiety levels of German language teaching preparatory class students while listening to German. The study population consisted of students studying in the preparatory classes of German language teaching departments in Turkey. The sample of the study consisted of students studying in the preparatory classes of German language teaching departments at various universities in Marmara, Central Anatolia, Black Sea and Southeastern Anatolia regions. A total of 106 students participated in the research, with 69.8% of these participants being female and 30.2% being male.

The data used in the study were obtained with the "Foreign Language Listening Anxiety Scale (FLEAS)" developed by Polat and Erişti (2018) and the "Personal Information Form (PIF)" prepared by the researchers. The FLEAS scale consists of three dimensions. These dimensions have been named as "Individual and Environmental Factors Dimension (IEFD)," "Listening Source Control Dimension (LSCD)," and "Meaning Attached to Listening Activities Dimension (MALAD)". The first dimension, "Individual and Environmental Factors," comprises twelve questions (1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12); the second dimension, "Listening Source Control", consists of three questions (13,14,15), and the third dimension, "Meaning Attached to Listening Activities", includes three questions (16,17,18). On the other hand, the PIF included questions regarding the participants' genders, the universities where they received their education, and whether they had taken German language courses in high school.

In FLEAS, participants were presented with a set of 18 questions. The Cronbach Alpha (α) values of the FLEAS and its dimensions were respectively calculated as .90, .89, .70 and .76 by the researchers who developed the scale. The Cronbach Alpha (α) values calculated in this study were respectively .92; .80; .75; .76. The scale was prepared on a 5-point Likert system, with ratings as follows: (1) Strongly Disagree, (2) Disagree, (3) Neutral, (4) Agree, and (5) Strongly Agree. The analysis of the data obtained from participants was conducted using the IBM SPSS 21 software package. In the evaluation of normally distributed data (in paired groups), t-tests were used.

In light of the findings of the study, it was determined that the gender variable did not significantly differ in any of the dimensions. Therefore, it might be asserted that female and male participants exhibited similar levels of anxiety while engaging in German listening. Another finding

obtained from the research revealed that students who had taken German language courses in high school and those who had not taken such courses exhibited similar levels of anxiety in German listening practices.

Considering the findings, it is recommended to increase the time allocated to listening skills and weekly course hours in order to reduce students' anxiety during listening, to select textbooks that incorporate listening skill components and to provide in-service training to teachers to equip them with the necessary skills to teach all components effectively. Furthermore, it is suggested that conducting similar research with a mixed methodology and a larger sample group would contribute to the literature from different perspectives.

Giriş

Günümüz dünyasında en az bir yabancı dil bilmek ve bu dile en azından günlük yaşantıda iletişim kurabilecek düzeyde hâkim olmak gerekmektedir. Bir dile tam anlamıyla hâkim olabilmek için ise dört temel beceri olan okuma, dinleme, konuşma ve yazmaya ayrı ayrı önem vererek geliştirmek elzemdir. Sever (1998: 54), kişinin dilsel becerilerdeki yetkinliğinin hayatının her alanındaki başarısını etkilediğini ifade etmektedir. Literatürde dinlemenin benzer çok fazla tanımına ulaşmak mümkündür. Keçik (2004: 111) dinlemeyi en genel şekliyle “sözselsel bir girdiyi anlama ve yorumlama süreci” şeklinde tanımlamaktadırlar. Karadüz’e (2010: 41) göre ise dinleme becerisi “bilişsel, duyuşsal, devinişsel, fiziksel, fizyolojik, eğitsel, sosyal boyutları olan çok yönlü bir olgudur”. Dört temel dil becerisi içerisinde Doğan’a (2008: 262) göre ilk ve en sık kullanılan beceri dinleme becerisidir. Benzer şekilde Tiryaki ve Kolcu Canatar da (2021: 43) “Alıcı dil becerisi olan dinleme, diğer becerilerin gelişmesine zemin hazırlar” şeklinde bir ifadeyle dinleme becerisinin önemini aktarmaktadırlar. Renukadevi (2014: 60), dil becerileri edinimi ile ilgili yapılan çalışmalarda dil yeterliliğinin %45’ini dinlemeden, %30’unu konuşmadan, %15’ini okumadan ve %10’unu yazmadan kazandığımızın kanıtlandığını ifade etmektedir. Bu düşüncelerden yola çıkıldığında dinlemenin son derece önemli olduğu ve mutlaka geliştirilmesi için çaba sarf edilmesi gereken bir beceri olduğu söylenebilmektedir.

Dinleme becerisinin başarılı bir şekilde geliştirilebilmesi için birçok faktör etkili olmaktadır. Bu faktörlerden bazılarında eksiklik olması durumunda başarı olumsuz etkilenebilmektedir. “Dinleyenin, içerisinde bulunduğu olumsuz ruh hâli, dinleyerek algılamadaki en önemli engeli oluşturmaktadır. Olumsuz ruh hâlinin kaynağı, kişinin özel ilişki ve durumlarından kaynaklanabileceği gibi vericiden (öğretmen, konuşmacı vd.), dinleme ortamından ve konu içeriğinden de kaynaklanabilir” (Çiftçi 2001: 172). Bu durum da öğrenenlerde kaygıya sebep olabilir. Literatürde kaygının birçok tanımına rastlamak mümkündür. Özusta (1995: 32) kaygıyı, “Tehlikeyle baş etmek için uyum sağlayıcı bir mekanizma, temel bir insan duygusu ve çok yönlü bir duygu durumu” şeklinde tanımlamaktadır. Tuncer ve Temur (2017: 906) çalışmalarında, alanyazındaki çeşitli araştırmaların sonuçlarına dayanarak, yabancı dil öğretiminde başarı düzeyini en çok açıkladığı düşünülen bireysel farklılıklar arasında kaygıdan söz edildiğini aktarmışlardır. “Kaygının öğrenmeye etkisi genel uyarılmışlık düzeyine benzer. Çok düşük ve çok yüksek kaygı düzeyleri öğrenmeyi zorlaştırırken, orta düzeyde bir kaygı duymak öğrenmeyi kolaylaştırır ve teşvik eder. Ancak kaygının öğrenmeye etkisi kişilere göre farklılık göstermektedir” (Seven / Engin 2008: 192).

Bu çalışmada Almanca öğretmenliği hazırlık sınıfı öğrencilerinin Almanca dinlemede kaygı düzeylerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıda yer alan araştırma sorularına yanıt aranmaktadır:

1. Almanca öğretmenliği hazırlık sınıfı öğrencilerinin Almanca dinleme kaygıları cinsiyetlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

2. Almanca öğretmenliği hazırlık sınıfı öğrencilerinin Almanca dinleme kaygıları lisede Almanca dersi alıp almamalarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Almanca öğretmenliği hazırlık sınıfı öğrencilerinin Almanca dinlemede kaygı düzeylerinin belirlenmesi amacıyla nicel araştırma yöntemlerinden tarama modelinde tasarlanmıştır. Tarama modeli geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle ortaya koymayı amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar 2012: 77).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye’de Almanca öğretmenliği bölümlerinin hazırlık sınıflarında eğitim alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Marmara, İç Anadolu, Karadeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde farklı üniversitelerde Almanca öğretmenliği hazırlık eğitimi alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya toplam 106 öğrenci katılım göstermiştir. Örnekleme ait frekans tablosu Tablo 1’de gösterilmiştir.

Değişkenler	Tür	N	%
Cinsiyet	Kadın	74	%69,8
	Erkek	32	%30,2
Üniversite	NEVÜ*	29	%27,4
	Gazi Üniversitesi	19	%17,9
	Hakkâri Üniversitesi	19	%17,9
	Samsun O.M.U.**	23	%21,7
	Trakya Üniversitesi	16	%15,1
Lisede Almanca dersi alma durumu	Var	85	%80,2
	Yok	21	%19,8

Tab. 1: Örneklem frekans tablosu

*NEVÜ: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

**O.M.U.: Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Verilerin Toplanması

Araştırmada kullanılan veriler Polat ve Erişti (2018) tarafından geliştirilen “Yabancı Dilde Dinleme Kaygısı Ölçeği (YDDKÖ)” ve araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu (KBF)” ile elde edilmiştir. Kişisel bilgi formunda katılımcılara cinsiyetleri, eğitim aldıkları üniversiteleri ve lisede Almanca dersi görüp görmedikleri ile ilgili sorular sorulmuştur.

Yabancı Dilde Dinleme Kaygısı Ölçeğinde ise katılımcılara 18 maddeden oluşan sorular sorulmuştur. Ölçek üç boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar “Bireysel ve Çevresel Etmenler Boyutu (BÇEB)”, “Dinleme Kaynağının Kontrolü Boyutu (DKKB)” ve “Dinleme Etkinliklerine Yüklenen Anlam Boyutu (DEYAB)” şeklinde isimlendirilmişlerdir. Birinci boyut olan “Bireysel ve Çevresel Etmenler” on iki (1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12); ikinci boyut olan “Dinleme Kaynağının Kontrolü” üç (13,14,15) ve üçüncü boyut olan “Dinleme Etkinliklerine Yüklenen Anlam” üç (16,17,18) sorudan oluşmaktadır. Yabancı Dilde Dinleme Kaygısı Ölçeğinin ve boyutlarının Cronbach Alpha (α) değerleri, ölçeği geliştiren araştırmacılar tarafından sırasıyla ,90; ,89; ,70 ve ,76 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada hesaplanan Cronbach Alpha (α) değerleri ise Tablo 2’de gösterilmiştir.

Ölçek 5’li likert sisteminde hazırlanmış olup (1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum ve (5) Tamamen Katılıyorum şeklinde derecelendirilmiştir.

Faktör	Cronbach Alpha (α)
BÇEB	,92
DKKB	,80
DEYAB	,75
Genel	,76

Tab. 2: Ölçeğin ve boyutlarının Cronbach Alpha (α) değerleri

Verilerin Analizi

Katılımcılardan elde edilen verilerin analizinde IBM SPSS 21 paket programından yararlanılmıştır. Normal dağılım gösteren verilerin değerlendirilmesinde (ikili gruplarda) t-testlerinden yararlanılmıştır. Verilerin analiz aşamasında anlamlılık düzeyi tüm hesaplamalarda $p < ,05$ olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın Etik İzni

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Etik değerlendirme kararının tarihi: 27.03.2023

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2300022265

Etik değerlendirme karar sayısı: 2023.03.95.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde Almanca öğretmenliği hazırlık sınıfı öğrencilerinin Almanca dinlemede yaşadıkları kaygıların cinsiyetlerine ve lisede Almanca dersi alıp almadıklarına göre anlamlı farklılıklar gösterip göstermediği değerlendirilmiştir.

Birinci Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Boyut	Cinsiyet	N	X	SD	t	p
BÇEB	Kadın	74	3,75	,859	1,61	,111
	Erkek	32	3,45	,855		
DKKB	Kadın	74	3,69	,985	1,13	,260
	Erkek	32	3,45	1,000		
DEYAB	Kadın	74	3,15	1,072	-,442	,660
	Erkek	32	3,23	,851		

Tab. 3: Cinsiyet değişkeni tablosu

Tablo 3 incelendiğinde cinsiyet değişkeninin hiçbir boyutta anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Veriler, kadın ve erkek katılımcıların Almanca hazırlık sınıflarında, dinleme yaparken benzer düzeyde kaygılara sahip olduklarını ortaya koymaktadır.

Yapılan hesaplamalarda belirlenen kaygı ortalamalarına (X) bakıldığında ise “Bireysel ve Çevresel Etmenler” ve “Dinleme Kaynağının Kontrolü” boyutlarında kadınların; “Dinleme Etkinliklerine Yüklenen Anlam” boyutunda ise erkeklerin daha yüksek kaygı ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir.

İkinci Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Boyut	L.A.*	N	X	SD	t	p
BÇEB	Evet	85	3,65	,877	-,145	,886
	Hayır	21	3,68	,830		

DKKB	Evet	85	3,63	1,017		
	Hayır	21	3,60	,904		
					,125	,901
DEYAB	Evet	85	3,10	1,039		
	Hayır	21	3,47	,827		
					-1,740	,090

Tab. 4: Lisede Almanca dersi alma değişkeni tablosu

*L.A.: Lisede Almanca dersi alma durumu

Tablo 4 incelendiğinde lisede Almanca dersi alıp almama değişkeninin hiçbir boyutta anlamlı bir şekilde farklılık göstermediği ortaya konmuştur. Bulgular, lisede Almanca dersi almış katılımcılar ile lisede Almanca dersi almamış katılımcıların Almanca dinleme yaparken yaşadıkları kaygıların benzer olduğunu göstermektedir.

Ortaya çıkan bulguların ortalama değerleri (X) incelendiğinde “Bireysel ve Çevresel Etmenler” ve “Dinleme Etkinliklerine Yüklenen Anlam” boyutlarında, lisede Almanca dersi almış katılımcıların kaygı düzeylerinin lisede Almaca dersi almamış katılımcılara göre daha düşük bir ortalamaya sahip oldukları görülmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada Almanca öğretmenliği hazırlık sınıfı öğrencilerinin Almanca dinlemede kaygı düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmaya farklı üniversitelerin Almanca öğretmenliği hazırlık sınıflarından toplam 106 öğrenci katılım göstermiş olup katılımcıların %69,8’i kadın, %30,2’si ise erkektir. Veriler, Polat ve Erişti (2018) tarafından geliştirilen “Yabancı Dilde Dinleme Kaygısı Ölçeği” ile elde edilmiştir.

Araştırmanın bulgularına göre cinsiyet değişkeninin hiçbir boyutta anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle kadın ve erkek katılımcıların Almanca dinleme yaparken benzer kaygı düzeylerine sahip oldukları söylenebilmektedir. Yılmaz ve Sakarya Maden’in de (2016: 209) Almanca öğretmen adaylarının kaygı tutumlarını inceledikleri çalışmalarında benzer bir sonuca ulaşmış oldukları, çalışmalarında genel olarak cinsiyetler arası belirgin farklılıklara rastlanmamış olduğu görülmektedir. Halat (2015: 69) da farklı örneklem grubuyla yapmış olduğu çalışmasında öğrencilerin dinleme becerisine yönelik kaygı düzeylerini incelemiş, erkek öğrencilerin dinleme kaygıları ile kız öğrencilerin dinleme kaygıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Maden / Durukan (2016: 1953) ise farklı bir örneklem grubuyla yaptıkları çalışmalarında farklı sonuçlar elde ederek katılımcıların yaşadıkları dinleme kaygılarının cinsiyetlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığını tespit etmişlerdir. İncelemelerine göre kadın katılımcıların dinleme sürecinde erkek katılımcılardan daha kaygılı olduklarını ortaya koymuşlardır.

Araştırmadan elde edilen diğer bir bulguda ise lisede Almanca dersi almış öğrenciler ile lisede Almanca dersi almamış öğrencilerin Almanca dinlemede yaşadıkları kaygı düzeylerinin birbirine yakın olduğu ortaya konmuştur. Bu oldukça düşündürücü bir sonuçtur, zira lisede Almanca dersi almış öğrencilerin lisede Almanca dersi almamış öğrencilere göre farklı kaygı düzeylerine sahip olmaları, yani daha düşük kaygı taşıyor olmaları olası mantıklı sonuç olarak düşünülmektedir. Bu sonuca göre lisede verilen Almanca derslerinde dinleme becerisine dair öğrencileri tatmin edici dersler yapılmadığı düşünülebilir. Diğer taraftan ise liselerde Almanca derslerinin haftalık 2 saat olarak verildiği düşünüldüğünde dinleme becerisi derslerine yeteri kadar vakit ayrılmadığı sonucu da çıkarılabilir. Alanyazın incelendiğinde lisede Almanca dersi alma değişkeninin incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Dinleme becerisi derslerinde kaygıyı azaltma adına dinleme becerisine ayrılan sürenin artırılması; liselerde haftalık 2 saat olan Almanca ders saatlerinin artırılması ve yine liselerde kullanılan kaynak kitapların dinleme becerisini de kapsayan kaynaklardan seçilmesi ve öğretmenlere hizmet içi eğitimlerde tüm becerileri aktarma eğitimlerinin verilmesi önerilmektedir. Ayrıca benzer bir çalışmanın karma yöntemle ve daha geniş bir örneklem grubuyla, tüm hazırlık bölümlerini ve liseleri de içine alacak şekilde yapılmasının alana farklı açılardan katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Çifçi, Musa** (2001): Dinleme eğitimi ve dinlemeyi etkileyen faktörler. *Sosyal Bilimler Dergisi*. Vol. 2 (2), 165-177. <http://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/handle/11630/2458>. (Son Erişim Tarihi: 01.07.2023).
- Doğan, Yusuf** (2008): İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerisini Geliştirmede Etkinlik Temelli Çalışmaların Etkililiği. *The Journal of Turkish Educational Sciences*. Vol. 6 (2), 261-286. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26112/275109>. (Son Erişim Tarihi: 01.07.2023).
- Halat, Sercan** (2015): *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Dinleme Becerisine Yönelik Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Karadüz, Adnan** (2010): Türkçe ve sınıf öğretmeni adaylarının dinleme stratejilerinin değerlendirilmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Vol. 1 (29), 39-55. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/erusosbilder/issue/23763/253285>. (Son Erişim Tarihi: 01.07.2023).
- Karasar, Niyazi** (2012): *Bilimsel araştırma yöntemi (24.baskı)*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Keçik, İlknur** (2004): Dinleme edimi. Canan İleri (Ed.): *Türkçe sözlü ve yazılı anlatım*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 107-120.
- Maden, Ash / Durukan, Erhan** (2016): Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dinleme Kaygıları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*. Vol. 5 (4), 1945-1957. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/teke/issue/26927/283113>. (Son Erişim Tarihi: 01.07.2023).
- Özusta, H. Şeniz** (1995): “Çocuklar için Durumluk-Süreklilik Kaygı Envanteri Uyarlama”, Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*. Vol. 10 (34), 32-44.
- Polat, Mustafa / Erişti, Bahadır** (2018): Yabancı Dilde Dinleme Kaygısı Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Electronic Turkish Studies*. Vol. 13 (11), 1113-1138. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13438>. (Son Erişim Tarihi: 01.07.2023).

- Renukadevi, Dhandapani** (2014): The role of listening in language acquisition; the challenges & strategies in teaching listening. *International journal of education and information studies*. Vol. 4 (1), 59-63.
- Seven, Mehmet Ali / Engin, Ali Osman** (2008): Öğrenmeyi etkileyen faktörler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Vol. 12 (2), 189-212. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunisobil/issue/2822/38073>. (Son Erişim Tarihi: 01.07.2023).
- Sever, Sedat** (1998): Dil ve iletişim (etkili yazılı ve sözlü anlatım). *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*. Vol. 31 (1), 51-66. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000244. (Son Erişim Tarihi: 01.07.2023).
- Tiryaki, Esra Nur / Kolcu Canatar, Semra** (2021): Radyo Tiyatrosunun Dinlediğini Anlama Becerisine Etkisi. *Uluslararası Karamanoğlu Mehmetbey Eğitim Araştırmaları Dergisi*. Vol.3 (Özel Sayı), 42-49. <https://doi.org/10.47770/ukmead.972275>. (Son Erişim Tarihi: 01.07.2023).
- Tuncer, Murat / Temur, Mehmet** (2017): Yabancı dil hazırlık eğitimi alan öğrencilerin yabancı dile yönelik kaygı ve başarıları arasındaki ilişkiler. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*. Vol. 32, 905-912. <https://doi.org/10.14582/DUZGEF.1869>. (Son Erişim Tarihi: 01.07.2023).
- Yılmaz, Didem / Sakarya Maden, Sevinç** (2016): Dil Öğrenim Sürecinde Almanca Öğretmen Adaylarının Kaygı Tutumlarına İlişkin Bir Araştırma. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Vol. 6 (2), 201-211. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/trkefd/issue/24152/256291>. (Son Erişim Tarihi: 01.07.2023).